

پول کاغذی در دوره‌ی مغولان چین*

ترجمه لو هوا و دکتر محسن جعفری مذهب**

در چین باستان، مردم علاوه بر صدف، پارچه و مسکوکات فلزی، از پول کاغذی نیز استفاده می‌کردند. چین نخستین کشوری بود که از پول کاغذی استفاده کرد. در تاریخ این سرزمین هر دودمانی پول ویژه‌ی خود را داشت. مثلاً دودمان هان از پول بای لو پی بی (Bi Lu Pi Bi) که اولین پول کاغذی چین شناخته می‌شود و دودمان تانگ از پول فی چیان (Fei Qian) استفاده می‌کردند و پول دودمان سونگ جیائوزی (Jiao zi) و هوی زی (Hui zi) نام داشت. دودمان جینگ از پول ژن یو بائو چوان (you Bao Quan Zhen) استفاده می‌کردند. این‌ها از اولین انواع پول کاغذی بودند، اما در حقیقت هیچ یک اسکناس واقعی شمرده نمی‌شدند. استفاده‌ی عملی و یکپارچه از پول کاغذی در سراسر چین، از دوره‌ی دودمان یوان [مغولان] آغاز می‌شود و این پول، نخستین پول کاغذی جهان است.

پول کاغذی دودمان یوان و ارزش آن

در زمان تأسیس دودمان یوان، هر منطقه‌ای پول کاغذی خاص خود را داشت و بدین جهت نظام پولی حاکم بسیار نامرتب بود. قوییلای خان مغول (Hu Bi Lie) دست به اصلاح نظام پولی

---

* این مقاله فصل سوم کتاب *تاریخ دودمان یوان* با عنوان *پول کاغذی* است که دوستم شی وی مین (shì wei mǐn) از دانشگاه پکن در سال ۱۳۶۷ برایم فرستاد و خانم لو هوا که در همان زمان دانشجوی زبان فارسی دانشگاه تهران بود، برایم ترجمه کرده و چهارده سال بعد در سال ۱۳۸۱ متن پاکتویس بنده را دوباره با متن چینی مقابله کرد. (محسن جعفری مذهب)

** عضو هیئت علمی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

زد و نظمی پدید آورد تا بازرگانان و مسافران داخلی و خارجی بتوانند به راحتی در آن سرزمین فراخ رفت و آمد کنند. از آن پس در سراسر چین پول واحدی رایج شد.

پول کاغذی دودمان یوان، به ۵ نوع زیر تقسیم می‌شد:

۱. ژونگ تونگ سی چائو (Zhong Tong Si Chao) یا تونگ شینگ جیائو چائو (Tong Xing Jiao Chao) که در ماه جولای سال ۱۲۶۰ [شعبان ۶۵۸] چاپ و منتشر شد. پایه‌ی ارزش آن ابریشم بود که در آن ایام مبنای ارزش همه چیز به شمار می‌رفت. دو گرم پول ابریشمی با یک گرم نقره برابر بود.

۲. ژونگ تونگ یوان بائو چائو (Zhong Tong Yuan Bao Chao) که در ماه اکتبر سال ۱۲۶۰ [ذی‌قعدة ۶۵۸] منتشر شد و پایه‌ی ارزش آن بر نقره قرار داشت. روی این پول کاغذی نشانه‌ای به ارزش ۱۰ ون (wen)، ۲۰ ون، ۳۰ ون، ۵۰ ون، ۱۰۰ ون، ۲۰۰ ون، ۳۰۰ ون، ۵۰۰ ون، ۱۰۰۰ ون و ۲۰۰۰ ون چاپ شده بود.

۳. ژی یوان تونگ شینگ بائو چائو (Zhi Yuan Tong Xing Bao Chao) یا ژی یوان بائو چائو (Zhi Yuan Bao Chao) که در سال ۱۲۸۷ [۶۸۶] جای‌گزین پول پیشین شد، ولی ژونگ تونگ چائو همچنان رواج داشت. در مقایسه با ژونگ تونگ چائو، پول جدید مقدار ارزش پنج ون را نیز داشت و لذا ژی یوان بائو چائو دارای ارزشی برابر با یازده ون بود. هنگامی که مردم از ژی یوان بائو چائو استفاده کردند، قیمت اجناس شش برابر افزایش یافت. با وجود این که ژی یوان بائو چائو یازده ون ارزش داشت، ولی پول خرد به مقدار کافی در دسترس نبود و مردم نمی‌توانستند پول خرد دریافت کنند. این امر موجب رکود تجارت شد و ارزش پول پی در پی کاهش یافت.

۴. ژی دا یین چائو (Zhi Da Yin Chao) که در ماه سپتامبر ۱۳۰۹ [ربیع‌الثانی ۷۰۹] منتشر شد و از ارزش بسیار برخوردار بود. این پول جدید از ده گرم تا صد گرم وزن داشت و به سیزده نوع تقسیم می‌شد. در این زمان همچنان از پول ژونگ تونگ چائو نیز استفاده می‌شد.

۵. ژی ژنگ جیائو چائو (Zhi Zheng Jiao Chao) که به دلیل کاهش ارزش ژی یوان چائو در ماه دسامبر ۱۳۵۰ [شوال سال ۷۵۱] منتشر شد و آن را ژی ژنگ تونگ جیائو چائو (Zhi Zheng Tong Jiao Chao) نامیدند. یک ون از این پول جدید با دو ون یوان بائو چائو برابر بود.

رتال جامع علوم انسانی

مردم برای ساختن پول کاغذی از مواد مختلف استفاده می‌کردند. ابتدا از کاغذ نئین و سپس با کاغذ تهیه شده از پوست درخت توت، اسکناس ساختند. مهم‌ترین پول کاغذی دوره‌ی دودمان یوان، ژونگ تونگ یوان بائو جیائو چائو بود. انتشار ژونگ تونگ چائو نشانه‌ی پیدایش نظام پول کاغذی واقعی محسوب می‌شود. در آن زمان رفت و آمد بازرگانان و مسافران خارجی افزایش یافته و آنان از دیدن این کاغذهای چاپی که می‌شد با آن کالاهای گوناگونی را خرید، متعجب می‌شدند. مارکوپولو یکی از سرشناس‌ترین جهانگردان در این باره در سفرنامه‌ی خود می‌نویسد: «همه دوست داشتند که از این پول (یعنی ژونگ تونگ چائو) استفاده کنند، زیرا بازرگانان هر جا که می‌رفتند از آن استفاده می‌کردند و با آن کالا می‌خریدند، لذا حتی با طلای خالص هم فرقی نداشت.» و ابن بطوطه (Baduta) در اثر خود نوشته است: «مردم چین از پول نقره استفاده نمی‌کنند، پول آنان ورق کاغذی است به اندازه کف دست که روی آن مهر سلطنتی می‌زنند. اگر کسی بخواهد با طلا و نقره چیزی بخرد، مردم نمی‌پذیرند تا او طلا و نقره را به پول بدل کند.» به تدریج استفاده از ژونگ تونگ چائو در میان مردم رواج یافت و بسیاری از کتاب‌های تاریخ چین از این امر یاد کرده‌اند. پول کاغذی نه تنها در چین، بل که در بعضی کشورهای دیگر نیز رواج یافت. در ایران پول کاغذی در دوره‌ی ایلخانی گیخاتو (Oi he du) منتشر شد و شکل آن با شکل پول چینی تقریباً یکسان بود. در سرزمین هندوستان هم در زمان سلطنت سلطان تغلق، مردم به تقلید از چینی‌ها از پول کاغذی استفاده می‌کردند. در کره، مردم علاوه بر ژونگ تونگ چائو، پول خاص خود را نیز به کار می‌بردند. در ژاپن از اواخر سده‌ی سیزدهم [هفتم] استفاده از پول کاغذی رایج شد، ولی شکل آن با شکل پول کاغذی چین تفاوت‌هایی داشت. انتشار پول کاغذی از سوی سلسله یوان [مغولان] اهمیت فراوانی در تاریخ جهان دارد. مبادلات فرهنگی همواره به واسطه‌ی مناسبات تجاری رشد کرده‌اند. پیشرفت بازرگانی نیز با رواج پول در ارتباط است. مردم دوره‌ی یوان برای اولین بار از پول کاغذی حقیقی استفاده کرده و آن را به همه دنیا معرفی کردند و امروزه تقریباً در تمامی نقاط جهان، پول کاغذی رواج کامل دارد.

پول کاغذی دودمان یوان، نخستین پول کاغذی جهان به شمار می‌رود. در قاره‌ی آمریکا، مهاجران در سال ۱۱۰۳/۱۶۹۲ اسکناس منتشر کردند. فرانسه در سال ۱۱۲۸/۱۷۱۶، انگلستان در دوره‌ی جنگ‌های ضد ناپلئون و روسیه در دوره‌ی کاترین کبیر (Yie Ka Te Ling Na Er

(Shi) به نشر پول کاغذی پرداختند. این کشورها صدها سال پس از دودمان یوان به این کار دست زدند.

پس از آن که ژونگ تونگ چائو منتشر شد، در سراسر چین بدون محدودیت رواج یافت و مدت درازی ارزش آن ثابت ماند. علت این امر آن بود که: ۱. مقدار نشر اسکناس باید به اندازه‌ی ذخیره‌ی طلا و نقره موجود در کشور می‌بود، یعنی حکومت تقریباً همان قدر که طلا و نقره می‌داشت، می‌توانست اسکناس نشر کند؛ ۲. دولت صندوق پایاپای را ایجاد کرد و مردم می‌توانستند به آسانی اسکناس را به طلا و نقره تبدیل کنند؛ ۳. دریافت تمام مالیات‌ها بر اساس پول کاغذی بود؛ ۴. دولت با دقت مقدار نشر پول کاغذی را تحت نظر داشت؛ ۵. دولت با دقت قیمت بازار را تحت نظارت خود می‌گرفت تا ارزش پول ثابت بماند؛ ۶. دولت سازمانی ویژه‌ی پول کاغذی ایجاد کرده بود.

کاهش ارزش پول کاغذی و تورم

در آغاز دوره‌ی حکومت سلسله یوان، در اثر اقدامات اساسی دولت ارزش پول تثبیت شده بود، ولی این تثبیت تنها در دوره‌ی بیست ساله‌ی اول حیات این سلسله دوام داشت و بعدها به تدریج ارزش پول کاهش یافت، زیرا دولت یوان نمی‌توانست سیاست پولی خود را ادامه دهد. دلیل این امر را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

۱. مصرف پشتوانه‌ی اسکناس، زیرا همان طور که می‌دانیم اسکناس به خودی خود ارزش ندارد و این پشتوانه‌ی آن است که باید با مقدار نشر اسکناس برابر باشد. اگر پشتوانه نباشد، اسکناس با یک تکه کاغذ معمولی هیچ تفاوتی ندارد. در اوایل نشر اسکناس، دولت یوان پشتوانه‌ی کافی اندوخته بود، اما بعدها آن را مصرف کرد و در نتیجه به تدریج ارزش اسکناس کاهش یافت.

۲. افزایش مقدار نشر اسکناس. هنگامی که ژونگ تونگ چائو منتشر می‌شد ارزش ثابتی داشت، اما در سال‌های بعد با افزایش مقدار اسکناس ارزش آن کاهش یافت.

۳. افزایش قیمت‌ها در بازار. به دنبال تورم نرخ بازار هم بالا می‌رفت و از سال ۶۷۵/۱۲۷۶ به بعد تورم چند برابر شد.

در این جا به بررسی تغییرات قیمت چند کالای عمده بازار می‌پردازیم:

۱. قیمت برنج: در سال ۶۶۴/۱۲۶۶ یک کیلوگرم برنج دوازده ون قیمت داشت. در سال ۶۷۵/۱۲۷۶ بهای هر کیلوگرم برنج نه ون بود، اما این مبلغ تا سال ۶۸۶/۱۲۸۷ ده برابر افزایش یافت. در سال‌های بعد نیز این روند ادامه داشت.
۲. قیمت زمین: از سال ۱۲۸۷ تا ۶۸۶/۱۲۹۳ تا ۶۹۲ قیمت زمین چهار برابر شده و از آن پس هم روز به روز گران‌تر می‌شد.
۳. قیمت طلا و نقره: در سال ۷۴۷/۱۳۴۶ به سی برابر قیمت سال ۶۸۶/۱۲۸۷ و ۱۵۰ برابر قیمت سال ۶۵۸/۱۲۶۰ رسید.
۴. قیمت نمک: در سال ۶۷۵/۱۲۷۶ هر دویست کیلوگرم نمک نه هزار ون بود. در سال ۱۲۸۹ به پنجاه هزار ون و در سال ۶۹۵/۱۲۹۶ به هفتاد و پنج هزار ون رسید.
۵. درآمد: به دنبال کاهش ارزش پول و افزایش قیمت‌ها در بازار، در آمد بعضی از کارمندان دولت افزایش یافت، اما زندگی اکثر مردم به صورتی ساده و فقیرانه می‌گذشت.

جداول

جدول یک: مقدار نشر پول کاغذی دودمان یوان

سال میلادی/هجری	مقدار نشر	میزان (Ding)	پشتوانه	مقدار ون
۶۵۸/۱۲۶۰	۷۳۳۵۲	۷۳۳۵۲	۶۲	
۶۵۹/۱۲۶۱	۳۹۱۳۹	۱۰۸۸۲۳	۹۲	
۶۶۰/۱۲۶۲	۸۰۰۰۰	۱۸۳۳۸۲	۱۵۵	
۶۶۱/۱۲۶۳	۷۴۰۰۰	۲۴۸۲۱۳	۲۱۱	
۶۶۲/۱۲۶۴	۸۹۲۰۸	۳۴۵۰۱۰	۲۹۳	
۶۶۳/۱۲۶۵	۱۱۶۲۰۸	۴۴۳۹۶۷	۳۷۷	
۶۶۴/۱۲۶۶	۷۷۲۵۲	۴۹۹۰۲۱	۴۲۴	
۶۶۵/۱۲۶۷	۱۰۹۴۸۸	۵۸۳۵۵۸	۴۹۶	
۶۶۶/۱۲۶۸	۲۹۸۸۰	۵۸۴۲۵۰	۴۹۷	
۶۶۷/۱۲۶۹	۲۲۸۹۶	۵۷۷۹۳۳	۴۹۱	

۵۴۶	۶۴۵۸۰۴	۹۶۷۶۸	۶۶۸/۱۲۷۰
۵۶۱	۶۶۰۵۱۴	۴۷۰۰۰	۶۶۹/۱۲۷۱
۶۰۷	۷۱۳۷۴۴	۸۶۲۵۶	۶۷۰/۱۲۷۲
۶۷۰	۷۸۸۲۴۹	۱۱۰۱۹۲	۶۷۱/۱۲۷۳
۸۴۷	۹۹۶۲۷۶	۲۴۷۴۴۰	۶۷۲/۱۲۷۴
۱۱۴۳	۱۳۴۴۶۵۶	۳۹۸۱۹۴	۶۷۴/۱۲۷۵
۲۲۹۳	۲۶۹۷۰۸۸	۱۴۱۹۶۶۵	۶۷۵/۱۲۷۶
۳۰۴۷	۳۵۸۳۸۷۹	۱۰۲۱۶۴۵	۶۷۶/۱۲۷۷
۳۷۶۵	۴۴۲۸۰۸۵	۱۰۲۳۴۰۰	۶۷۷/۱۲۷۸
۴۰۷۷	۴۷۹۵۰۰۰	۷۸۸۳۲۰	۶۷۸/۱۲۷۹
۴۵۸۴	۵۳۹۱۳۲۵	۱۱۳۵۸۰۰	۶۷۹/۱۲۸۰
۵۲۸۶	۶۲۱۶۵۵۹	۱۰۹۴۸۰۰	۶۸۰/۱۲۸۱
۵۸۴۷	۶۸۷۶۱۷۵	۹۶۹۴۴۴	۶۸۱/۱۲۸۲
۶۰۷۴	۷۱۴۲۹۷۶	۶۱۰۶۲۰	۶۸۲/۱۲۸۳
۶۳۰۶	۷۴۱۵۷۴۱	۶۲۹۹۰۴	۶۸۳/۱۲۸۴
۷۷۲۸	۹۰۸۸۰۳۴	۲۰۴۳۰۸۰	۶۸۴/۱۲۸۵
۹۱۹۶	۱۰۸۱۵۲۳۲	۲۱۸۱۶۰۰	۶۸۵/۱۲۸۶
۸۸۰۷	۱۰۳۵۷۶۷۱	۸۳۲۰۰	۶۸۶/۱۲۸۷
۱۳۱۳۴	۱۵۴۴۵۹۵۶	۵۰۸۸۲۸۵	۶۸۶/۱۲۸۷

جدول دو: مقدار نشر پول کاغذی دودمان یوان

سال میلادی / هجری	مقدار نشر	میزان (Ding)	پشتوانه	مقدار ون
۶۸۶/۱۲۸۷	۵۰۸۸۲۸۵	۱۵۴۴۵۹۵۶		۱۳۱۳۴
۶۸۷/۱۲۸۸	۴۶۰۸۰۶۰	۱۹۲۸۱۷۱۸		۱۶۳۹۶

۲۳۱۴۴	۲۷۲۱۷۰۹۷	۸۹۰۰۴۶۵	۶۸۸/۱۲۸۹
۲۴۱۱۳	۲۸۳۵۷۴۹۲	۲۵۱۲۵۰	۶۸۹/۱۳۹۰
۲۵۰۳۳	۲۹۴۳۹۶۱۷	۲۵۰۰۰۰	۶۹۰/۱۲۹۱
۲۵۸۳۱	۳۰۳۷۷۶۲۶	۲۵۰۰۰۰	۶۹۱/۱۲۹۲
۲۵۶۴۵	۳۰۱۵۸۷۵۵	۱۳۰۰۰۰	۶۹۲/۱۲۹۳
۲۵۱۸۶	۲۹۶۱۹۳۴۷	۹۶۸۵۳۰	۶۹۳/۱۲۹۴
۲۵۲۴۵	۲۹۶۸۸۳۸۰	۱۵۵۰۰۰	۶۹۴/۱۲۹۵
۲۵۶۸۴	۳۰۲۰۳۹۶۱	۲۰۰۰۰۰	۶۹۵/۱۲۹۶
۲۶۱۰۰	۳۰۶۹۳۷۶۳	۲۰۰۰۰۰	۶۹۶/۱۲۹۷
۲۶۰۷۰	۳۰۶۵۸۶۲۵	۱۴۹۹۵۵۰	۶۹۷/۱۲۹۸
۲۸۵۹۳	۳۳۶۲۶۰۶۹	۴۵۰۰۳۷۵	۶۹۸/۱۲۹۹
۲۸۸۶۵	۳۳۹۴۴۷۶۵	۳۰۰۰۰۰	۶۹۹/۱۳۰۰
۲۹۵۴۷	۳۴۷۴۷۵۲۷	۲۵۰۰۰۰	۷۰۰/۱۳۰۱
۳۶۵۷۳	۴۳۰۱۰۱۵۰	۱۰۰۰۰۰۰	۷۰۱/۱۳۰۲
۴۱۱۲۲	۴۸۳۵۹۶۴۲	۷۵۰۰۰۰	۷۰۲/۱۳۰۳
۴۱۱۰۰	۴۸۴۵۱۶۶۰	۲۵۰۰۰۰	۷۰۳/۱۳۰۴
۴۱۲۶۶	۴۸۵۲۹۰۷۷	۲۵۰۰۰۰	۷۰۵/۱۳۰۵
۴۳۶۲۵	۵۱۱۰۲۶۲۳	۵۰۰۰۰۰	۷۰۶/۱۳۰۶
۴۵۵۳۳	۵۳۵۴۷۴۹۲	۵۰۰۰۰۰	۷۰۷/۱۳۰۷
۴۷۵۰۹	۵۵۸۷۰۱۱۷	۵۰۰۰۰۰	۷۰۸/۱۳۰۸
۴۹۳۸۵	۵۸۰۷۶۶۱۱	۵۰۰۰۰۰	۷۰۹/۱۳۰۹
۷۷۷۶۵	۹۱۴۳۱۹۸۰	۳۴۲۵۹۲۰۰	۷۱۰/۱۳۱۰
۵۳۸۳۸	۶۳۳۱۴۱۶۲	۱۰۹۰۰۰۰	۷۱۱/۱۳۱۱
۶۰۶۸۱	۷۱۳۶۰۱۳۴	۱۱۲۱۱۶۸۰	۷۱۲/۱۳۱۲
۶۶۴۰۵	۷۸۰۹۲۱۲۷	۱۰۲۰۰۰۰	۷۱۳/۱۳۱۳

۷۱۶۷۳	۸۴۲۸۷۵۲۱	۱۰۱۰۰۰۰۰	۷۱۴/۱۳۱۴
۷۲۴۲۶	۸۵۱۷۳۱۴۵	۵۱۰۰۰۰۰	۷۱۵/۱۳۱۵
۷۰۵۹۰	۸۳۰۱۴۴۸۸	۲۱۰۰۰۰۰	۷۱۶/۱۳۱۶
۶۹۱۸۷	۸۱۳۶۳۷۶۴	۲۵۰۰۰۰۰	۷۱۷/۱۳۱۷
۶۷۵۱۳	۷۹۳۹۵۵۷۶	۲۱۰۰۰۰۰	۷۱۸/۱۳۱۸
۷۰۵۱۵	۸۲۹۲۵۶۹۷	۷۵۰۰۰۰۰	۷۱۹/۱۳۱۹
۷۳۳۶۷	۸۶۲۷۹۱۴۱	۷۵۰۰۰۰۰	۷۲۰/۱۳۲۰
۷۳۹۹۳	۸۷۰۱۵۱۸۴	۵۰۵۰۰۰۰	۷۲۱/۱۳۲۱
۷۳۷۳۶	۸۶۷۱۴۴۲۵	۴۰۵۰۰۰۰	۷۲۲/۱۳۲۲
۷۳۰۶۰	۸۵۹۱۸۷۰۴	۳۵۵۰۰۰۰	۷۲۳/۱۳۲۳
۷۲۰۸۶	۸۴۷۷۲۷۶۹	۳۱۵۰۰۰۰	۷۲۴/۱۳۲۴
۷۰۲۶۵	۸۲۶۳۴۱۳۰	۲۱۰۰۰۰۰	۷۲۵/۱۳۲۵
۶۸۵۶۵	۸۰۶۰۲۴۲۳	۲۱۰۰۰۰۰	۷۲۶/۱۳۲۶
۶۶۸۹۸	۷۸۶۷۲۳۰۲	۲۱۰۰۰۰۰	۷۲۷/۱۳۲۷
۶۴۹۰۱	۷۶۳۲۳۷۹۷	۱۵۸۵۱۱۰	۷۲۸/۱۳۲۸
۶۸۴۵۹	۸۰۵۰۶۷۰۷	۶۰۰۰۰۰۰	۷۲۹/۱۳۲۹
۶۶۹۹۱	۷۸۷۸۲۱۲۷	۲۳۰۰۰۰۰	۷۳۰/۱۳۳۰
۶۷۴۳۰	۸۹۲۹۸۳۶۵	۴۴۵۵۲۵۰	۷۳۱/۱۳۳۱
۶۸۲۹۷	۸۰۳۱۷۴۴۷	۴۹۸۴۰۰۰	۷۳۲/۱۳۳۲
		۷۵۰۰۰۰۰	۷۳۷/۱۳۳۷
		۷۰۰۰۰۰۰	۷۳۸/۱۳۳۸
		۴۹۶۰۰۰۰	۷۴۲/۱۳۴۱

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

با نگاهی به جداول بالا می‌توان به نتایج زیر رسید:

۱. هنگامی که پول کاغذی در جریان فرسوده و پاره می‌شد، دولت می‌باید پول‌های خراب را جمع‌آوری کرده و بسوزاند و به جای آن‌ها پول تازه منتشر کند.
  ۲. مقدار انتشار پول بر اساس ژونگ تونگ چائو و واحد پول دینگ^۱ (Ding) بود، بنابراین ژی یوان دا بین چائو می‌باید تبدیل به ژونگ تونگ چائو می‌شد.
  ۳. تا سال ۲۷ ژی یوان یعنی سال ۶۹۵/۱۲۹۶ جمعیت سراسر کشور ۵۸ میلیون و ۸۳۴ هزار و ۷۱۱ نفر بود و مقدار پول کاغذی با تعداد جمعیت برابری داشت.
- ضمناً بر اساس جداول بالا می‌توانیم تورم پول کاغذی را به سه دوره تقسیم کنیم: ۱. دوره‌ی اول از آغاز تا پیدایش تورم. وقتی که ژونگ تونگ چائو منتشر شد، همه‌ی مردم کشور می‌توانستند بدون محدودیت از آن استفاده کنند. میزان انتشار اسکناس حدود ۱۰۰۰۰ دینگ و قیمت بازار تقریباً ثابت بود. این روند تا سال ۶۷۹/۱۲۸۰ ادامه داشت؛ ۲. دوره‌ی تورم که از سال ۶۸۵/۱۲۸۶ آغاز شد، زیرا میزان نشر اسکناس افزایش یافته و قیمت‌های بازار روز به روز گران‌تر شدند. از آن پس امکان تثبیت ارزش پول وجود نداشت؛ ۳. و دوره‌ی تورم شدید از سال ۷۵۱/۱۳۵۰ به بعد که تورم بسیار شدیدتر از سابق شد. اقتصاد، سیاست و دیگر مسائل با بحران مواجه شدند و علاوه بر پول کاغذی دولتی، عده‌ای هم پول تقلبی ساختند. معلوم بود که وقتی مقدار گردش پول افزایش و قدرت خرید آن کاهش می‌یافت، دیگر ارزشی برای پول باقی نمی‌ماند. دودمان یوان [مغولان] در چنین شرایطی سرنگون شد.

یادداشت‌ها

۱. دینگ واحد پول قدیم چین برابر با ۱۰۰۰ ون

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی